

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura Rzeszów

LRZ.410.001.07.2020

Tadeusz Ferenc
Prezydent Miasta Rzeszowa
35 - 002 Rzeszów
ul. Rynek 1

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001 Wykonanie budżetu państwa w 2019 r.:

- wykorzystanie środków z Unii Europejskiej na realizację projektów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020;
- wykorzystanie dotacji celowych z budżetu państwa na sfinansowanie kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych; na dofinansowanie realizacji zadań w ramach rządowego programu „Aktywna tablica”; na dofinansowanie zadań własnych z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 („Maluch+” - 2019).

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Rzeszowa, 35 - 002 Rzeszów, ul. Rynek 11.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tadeusz Ferenc, Prezydent Miasta Rzeszowa od dnia 10 listopada 2002 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli. ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie.
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Jacek Wolan, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/7/2020 z 10 stycznia 2020 r.2. Mariusz Twardowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/34/2020 z 7 lutego 2020 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1 - 5)</p>

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	<p>Celem kontroli była ocena pod względem legalności, rzetelności i gospodarności, wykorzystania w 2019 r. przez Gminę Miasto Rzeszów³:</p> <ul style="list-style-type: none">- środków z Unii Europejskiej na realizację Projektu: „Porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta Rzeszowa poprzez wykonanie kanalizacji deszczowej – etap I” w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020;- dotacji celowych z budżetu państwa na zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych oraz na dofinansowanie zadań własnych z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 („Maluch+” - 2019);- środków z Funduszu Pracy na dofinansowanie zadań własnych z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.
Zakres kontroli	<p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:</p> <ul style="list-style-type: none">- szczegółowa kontrola zapisów księgowych oraz analizie prawidłowości wykorzystania przez Gminę środków z Unii Europejskiej na realizację ww. Projektu;- analiza przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji;- szczegółowa kontrola prawidłowości i terminowości ustalenia wybranych należności oraz windykacji zaległości;- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań. <p>Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.</p>

¹ Dalej: „Urząd”.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 489 i poz. 1571, dalej: ustawa o NIK.

³ Dalej: „Gmina” lub „Miasto”.

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie w 2019 r. przez Gminę środków z Unii Europejskiej na realizację Projektu: „Porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta Rzeszowa poprzez wykonanie kanalizacji deszczowej – etap I” w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020⁵. NIK pozytywnie ocenia także wykorzystanie przez Gminę w 2019 r. środków dotacji celowych z budżetu państwa oraz środków z Funduszu Pracy, otrzymanych na realizację kontrolowanych zadań.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W toku wymienionych powyżej działań kontrolnych we wszystkich obszarach wymienionych przy opisie celu i zakresu kontroli nie wykryto nieprawidłowości, które skutkowałyby nieprawidłowym wydatkowaniem tych środków.

Gmina z należytą starannością realizowała w 2019 r. Projekt, na który otrzymywała środki w oparciu o wnioski o dofinansowanie ponosząc wydatki rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie. Projekt ten był realizowany w sposób zapewniający jego terminową realizację, a osiągnięcie zakładanych celów (produktów i rezultatów) powinno nastąpić po jego zakończeniu tj. po 30 września 2020 r.

Miasto prawidłowo i terminowo złożyło wnioski o przyznanie dotacji. Otrzymane środki z dotacji zostały wydatkowane na zadania określone przez dysponenta tych środków.

Miasto dokonało prawidłowego rozliczenia dotacji, terminowo przedłożyło wymagane sprawozdania i zwróciło niewykorzystane środki. Powyższej oceny dokonano na podstawie szczegółowego badania 2.355,1 tys. zł wykorzystanej dotacji, tj. 95% łącznej kwoty otrzymanych środków:

- dotacji celowej z budżetu państwa na zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych oraz
- dotacji celowej z budżetu państwa oraz środków z Funduszu Pracy na dofinansowanie zadań własnych z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dotacje z budżetu państwa do projektów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

Opis stanu faktycznego

1. Wartość projektu, w tym kwota dofinansowania unijnego oraz łączna kwota środków przyznanych i wykorzystanych w 2019 r. na jego realizację.

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: „Projekt”.

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

Gmina zawarła z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z siedzibą w Warszawie⁷ w dniu 14 sierpnia 2017 r. umowę o dofinansowanie⁸ Projektu „Porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta Rzeszowa poprzez wykonanie kanalizacji deszczowej – etap I” nr POIS.02.01.00-00-0005/17 w ramach działania 2.1 *Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska*, oś priorytetowa II – *Ochrona Środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu* realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020⁹. Przedmiotem Projektu była budowa systemu kanalizacji w Rzeszowie na terenie osiedla Budziwój, w ramach którego przewidziano:

- budowę kanalizacji deszczowej 21,30 km wraz z urządzeniami podczyszczającymi i odpowiednimi wylotami do odbiorników,
- budowę urządzeń służących gospodarowaniu wodami opadowymi: 22 szt. zbiorników retencyjnych, w tym 16 zbiorników kanałowych, 6 zbiorników bocznych. Łączna pojemność retencyjna wynosiła 8.508 m³,
- przebudowę urządzeń służących gospodarowaniu wodami opadowymi (przebudowa 3 rowów odwadniających);
- zastosowanie inteligentnego systemu sterowania zbiornikami bocznymi.

W zakres Projektu wchodziły następujące zadania:

- budowa kanalizacji deszczowej dla zlewni położonej w rejonie ulic: Herbowej, Chmielnej, Miejskiej, Jana Pawła II z wylotami do rowu W-2-2 i rzeki Strug”, w tym: budowa kanalizacji deszczowej wraz z towarzyszącą infrastrukturą i urządzeniami podczyszczającymi wody opadowe, budowa zbiorników bocznych retencyjnych wraz z zasilaniem układu sterowania zasuw i zbiorników sieciowych – retencji kanałowej, rozbudowa rowu W-2-2 z umocnieniem skarp i dna rowu, budowa wylotów do rowu W-2-2 i do rzeki Strug,
- budowa kanalizacji deszczowej dla zlewni położonej w rejonie ulic: Senatorskiej, Dębinowej, Alternatywy, Lotosowej, Miejskiej i Papieskiej z wylotami do rowów W-2, W-2-8, W-2-1 oraz rzeki Wisłok”, w tym: budowa kanalizacji deszczowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą i urządzeniami oczyszczającymi wody opadowe, budowa zbiorników sieciowych – retencji kanałowej, częściowe przykrycie rowu W-2-1, częściowe przykrycie przydrożnego rowu wzdłuż północnego odcinka ul. Miejskiej, przykrycie i rozbudowa rowu W-2 oraz rozbudowa rowu W-2-8 z umocnieniem skarp i dna rowów, budowa wylotów do rowu W-2, W-2-8, W-2-1 i do rzeki Wisłok,
- utworzenie Inteligentnego Systemu Sterowania Retencją Zbiornikową.

W dniu 29 marca 2019 r. zawarto Aneks nr 1 do *Umowy o dofinansowanie*, w którym m.in. uaktualniono: harmonogram realizacji projektu (dokonano zmiany zakresu i nazw zadań dotyczących robót budowlanych) i harmonogram płatności (dokonano zmiany wysokości kwot planowanych o dofinansowanie). Całkowita wartość Projektu wynosiła 77.583 tys. zł., w tym dofinansowanie unijne 64.095 tys. zł. W ramach Projektu w 2019 r. zaplanowano 36.837 tys. zł, otrzymano 46.150 tys. zł, a Gmina wykorzystywała 42.313 tys. zł.

(akta kontroli str. 6- 226, 421 - 493)

⁷ dalej „Instytucją Wdrażającą”.

⁸ nr POIS.02.01.00-00-0005/17-00, dalej: „Umowa o dofinansowanie”

⁹ Dalej: „Projekt”.

2. Wykorzystanie dotacji na dofinansowanie realizacji projektu

1.

Realizacja Projektu w 2019 r. odbywała się zgodnie z założeniami merytorycznymi określonymi w sześciu¹⁰ wnioskach o dofinansowanie złożonych do Instytucji Wdrażającej.

(akta kontroli str. 109, 227 – 366)

Jak wyjaśnił Pan Ryszard Bieniek – Z-ca Dyrektora Wydziału Pozyskiwania Funduszy Urzędu Miasta Rzeszowa¹¹ ... *w chwili obecnej dobiegają końca roboty budowlane, trwają prace towarzyszące. Zaawansowanie rzeczowe i finansowe robót w 2019 r. wyniosło 82,59 %.*

(akta kontroli str. 367 - 377)

2.

Gmina otrzymywała środki w terminach i kwotach umożliwiających realizację Projektu. Środki przekazywane były zgodnie z faktycznym zapotrzebowaniem. Zgodnie z art. 152 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*¹² Gmina prowadziła wyodrębnioną ewidencję księgową środków otrzymanych w ramach realizacji Projektu oraz wydatków dokonywanych z tych środków.

(akta kontroli str. 421 - 493)

3.

We wniosku o dofinansowanie¹³ z dnia 16 grudnia 2019 r. Gmina zapotrzebowała m.in. o kwotę 3.865 tys. zł tytułem refundacji, której do chwili zakończenia kontroli nie otrzymała.

(akta kontroli str. 339 – 366, 421 - 493)

Jak wyjaśnił Z-ca Dyrektora Wydziału Pozyskiwania Funduszy... *obecnie w Instytucji Wdrażającej trwa procedura weryfikacji wniosku o płatność nr 12. Beneficjent oczekuje na przekazanie środków w ramach refundacji na kwotę 3.865 tys. zł.*

(akta kontroli str. 367 - 377)

4.

Kwota niewykorzystana do 31 grudnia 2019 r. wyniosła 3.837 tys. zł.

W dniu 30 grudnia 2019 r. Gmina na podstawie złożonego w dniu 16 grudnia 2019 r. wniosku o dofinansowanie¹⁴ otrzymała od Instytucji Wdrażającej 3.900 tys. zł. Z kwoty tej w dniu 31 grudnia 2019 r. uregulowano fakturę¹⁵ na kwotę 63 tys. zł. Według stanu na koniec 2019 r. nie wystąpiły zadania, które nie zostały zrealizowane lub zostały zrealizowane w części. Ww. niewykorzystana kwota ma być rozliczona zgodnie z § 8 pkt 3 Aneksu¹⁶ do *Umowy o dofinansowanie* w terminie do 120 dni od daty jej otrzymania.

(akta kontroli str. 421 - 492, 339 - 366)

5, 6.

Otrzymane w 2019 r. przez Gminę środki od Instytucji Wdrażającej na realizację Projektu zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem określonym w *Umowie o dofinansowanie*.

(akta kontroli str. 421 - 493)

¹⁰ Wniosek Nr: 7 z dnia 11 stycznia, 8 z dnia 29 marca, 9 z dnia 11 czerwca, 10 z dnia 27 czerwca, 11 z dnia 16 września, 12 z dnia 16 grudnia.

¹¹ Dalej: „Z-ca Dyrektora Wydziału Pozyskiwania Funduszy”.

¹² tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 869 ze zm.

¹³ Nr 12.

¹⁴ Nr 12.

¹⁵ Nr 2/11/2019.

¹⁶ Nr 1.

7.

W ramach realizacji Projektu przez Gminę nie wystąpiły opóźnienia w stosunku do przyjętego harmonogramu. W ramach prowadzonych zadań inwestycyjnych na koniec 2019 r. wykonano: 16 szt. zbiorników retencyjnych kanałowych, 6 szt. zbiorników retencyjnych bocznych, przebudowano 3 szt. rowów oraz wykonano 21,5 km sieci kanalizacji deszczowej (tj. 94,8 % długości planowanej¹⁷ na zakończenie realizacji Projektu tj. do dnia 30 września 2020 r.).

(akta kontroli str. 109, 227 – 366, 421 - 493)

Jak wyjaśnił Z-ca Dyrektora Wydziału Pozyskiwania Funduszy *na dzień 31 grudnia 2019 r. nie wystąpiły opóźnienia w realizacji robót budowlanych Wykonawcy robót wykorzystali optymalne warunki atmosferyczne i zintensyfikowali tempo prowadzenia robót zaplanowanych na 2019 r.*

(akta kontroli str. 367 - 377)

8.

Zgodnie z *Umową o dofinansowanie* realizacja Projektu ma się zakończyć do 30 września 2020 r. i po tym okresie powinny być osiągnięte w wyniku realizacji Projektu zakładane rezultaty i efekty wyrażone wskaźnikami produktu i rezultatu. Według stanu 31 grudnia 2019 r. nie dokonywano wyliczeń wskaźników produktu i rezultatu.

(akta kontroli str. 67 – 108, 110 – 226, 425)

Jak wyjaśnił Z-ca Dyrektora Wydziału Pozyskiwania Funduszy (...) *zgodnie z zawartą Umową o dofinansowanie zakładane rezultaty i efekty wyrażone wskaźnikami produktu i rezultatu mają zostać osiągnięte w roku 2020 i 2021.(...) Zakres budowy kanałów głównych wraz z urządzeniami podczyszczającymi, rowami i zbiornikami retencji kanałowej oraz zbiornikami bocznymi zaplanowany do realizacji we wniosku o dofinansowanie został wykonany w blisko 90 %.*

(akta kontroli str. 367 - 377)

Zgodnie z *Umową o dofinansowanie*¹⁸ planowane do osiągnięcia wskaźniki produktu to:

- długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej - 22,68 km¹⁹,
- liczba wybudowanych urządzeń służących gospodarowaniu wodami opadowymi (z wyłączeniem kanalizacji deszczowej) - 22 szt.,
- powierzchnia objęta systemem gospodarowania wód opadowych (z wyłączeniem kanalizacji deszczowej) - 6,32 km²,
- liczba przebudowanych urządzeń służących gospodarowaniu wodami opadowymi (z wyłączeniem kanalizacji deszczowej) - 3 szt.

Dla tych wskaźników ustalono, iż rok 2020 jest rokiem osiągnięcia wartości docelowej.

Zgodnie z *Umową o dofinansowanie* planowane do osiągnięcia wskaźniki rezultatu bezpośredniego to:

- objętość retencjonowanej wody 8.508 m³,
- liczba osób objętych systemem zagospodarowania wód opadowych – 1.667,
- liczba miast, w których podjęto działania związane z zabezpieczeniem przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi - 1 szt.

¹⁷ W Aneksie nr 2 z dnia 10 lutego 2020 r. m.in. zwiększono długość sieci kanalizacji deszczowej z 21,30 km na 22,68 km, wprowadzono do kosztów kwalifikowanych część wydatków, które pierwotnie były uznawane za niekwalifikowane, uaktualniono harmonogram realizacji projektu (dokonano zmiany zakresu rzeczowego zadań dotyczących robót budowlanych) i uaktualniono harmonogram płatności (dokonano zmiany wysokości kwot planowanych o dofinansowanie).

¹⁸ Załącznik Nr 12.

¹⁹ po Aneksie nr 2 z dnia 10 lutego 2020 r. - pierwotnie 21,3 km.

Dla tych wskaźników ustalono, iż rok 2021 jest rokiem osiągnięcia wartości docelowej.

W celu potwierdzenia osiągnięcia wskaźników produktu Gmina jest zobowiązana do przedstawienia Instytucji Wdrażającej do dnia 30 października 2020 r. kopii dokumentów wymaganych zgodnie z *Zaleceniami w zakresie wzoru wniosku o płatność w ramach POIiS 2014 – 2020 z dnia 19 stycznia 2017 r.*²⁰ w zakresie długości wybudowanej lub przebudowanej sieci kanalizacji deszczowej, powierzchni objętej systemem zagospodarowania wód opadowych. W celu potwierdzenia osiągnięcia wskaźników rezultatu bezpośredniego Gmina jest zobowiązana do przedstawienia Instytucji Wdrażającej w terminie do dnia 30 października 2020 r. według stanu na dzień osiągnięcia efektu ekologicznego tj. 30 września 2020 r. kopii dokumentów wymaganych zgodnie z ww. *Zaleceniami* w zakresie liczby miast i objętości retencjonowanej wody.

(akta kontroli str. 67 – 108, 110 – 226, 425 - 426)

Jak wyjaśnił Z-ca Dyrektora Wydziału Pozyskiwania Funduszy *nie istnieje zagrożenie dla osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu przyjętych w projekcie.*

(akta kontroli str. 367 - 377)

9.

Zgodnie z treścią § 9 ust. 5 *Umowy o dofinansowanie* Gmina była zobowiązana do przedstawiania na żądanie Instytucji Wdrażającej dokumentów służących monitorowaniu postępów realizacji Projektu innych niż określone w ust. 1 (Gmina zobowiązuje się przedstawiać Instytucji Wdrażającej wniosek o płatność w części dotyczącej stanu realizacji Projektu). Ponadto w § 9 ust. 4 *Umowy o dofinansowanie* zapisano, iż Instytucja Wdrażająca monitoruje realizację Projektu, a w szczególności osiąganie wskaźników Projektu określonych w załączniku²¹ do tej umowy. Zgodnie z tym załącznikiem rokiem osiągnięcia wartości docelowej: wskaźników produktu będzie rok 2020 (po zakończeniu realizacji Projektu), wskaźników rezultatu bezpośredniego będzie rok 2021.

Instytucja Wdrażająca nie wystąpiła do Gminy o przedstawienie innych dokumentów służących monitorowaniu postępów realizacji Projektu niż określone w § 9 ust. 1 *Umowy o dofinansowanie*, w związku z czym Gmina monitorowała przebieg realizacji Projektu poprzez składane do Instytucji Wdrażającej wnioski o płatność, w których szczegółowo przedstawiano m.in. postęp rzeczowy i finansowy realizacji Projektu. Każdorazowo załączano do tych wniosków wymagane przez Instytucję Wdrażającą dokumenty (np. faktury, protokoły częściowego odbioru robót, wyciągi z operacji bankowych). We wnioskach tych nie ustalano stopnia realizacji wskaźników produktu jak i rezultatu bezpośredniego, gdyż jak wskazano powyżej wskaźniki te będą podlegały wyliczeniu po zakończeniu Projektu.

(akta kontroli str. 67 – 108, 227 - 366)

Jak wyjaśnił Z-ca Dyrektora Wydziału Pozyskiwania Funduszy *...w każdym z kolejnych wniosków przedstawiano stan zaawansowania każdego z zadań wchodzących w zakres projektu.*

(akta kontroli str. 367 - 377)

²⁰ https://www.pois.gov.pl/media/32351/Zalecenia_wop_2014_2020_POiS_aktualizacja_I_2017.pdf.

²¹ nr 12.

10.

Gmina nie informowała Instytucji Wdrażającej jak i Instytucji Pośredniczącej²² o problemach w realizacji Projektu, ponieważ takowe nie wystąpiły.

(akta kontroli str. 367 – 377, 426)

11.

W toku kontroli dokonano oględzin w miejscu realizacji Projektu. Stwierdzono, iż stan realizacji Projektu zgodny jest z czterema fakturami z okresu sierpień – listopad 2019 r.²³, dokumentującymi wykonanie części Projektu będącego przedmiotem oględzin, tj. wykonano: zbiorniki A1 i A2²⁴, zbiornik D²⁵, korytka odwadniające²⁶ oraz przeprowadzono odbudowę, regulację i przepustowość rowów W-2 i W-2-8²⁷.

(akta kontroli str. 378 - 413)

12.

Prawidłowość realizacji Projektu przez Gminę w 2019 r. nie była przedmiotem kontroli wewnętrznej i zewnętrznej²⁸.

(akta kontroli str. 414 – 420, 426)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie i rozliczenie otrzymanych środków na realizację Projektu w 2019 r. przez kontrolowaną Gminę, w szczególności w przedmiocie wypełniania warunków *Umowy o dofinansowanie* oraz dokumentowania poszczególnych etapów jej realizacji.

OBSZAR

2. Dotacja celowa z budżetu państwa na sfinansowanie kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych

Miasto Rzeszów w 2019 r. otrzymało od Wojewody Podkarpackiego (dalej Wojewoda) łączną kwotę 2.480,9 tys. zł dotacji celowych z budżetu państwa oraz środków z Funduszu Pracy na realizację zadań, z których wykorzystana została kwota 2.355,1 tys. zł (tj. 95% otrzymanych środków), z tego na:

- zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych – otrzymano (po uwzględnieniu aktualizacji) kwotę 1.456,4 tys. zł; wykorzystano 1.413,1 tys. zł tj. 97% otrzymanych środków;
- dofinansowanie zadań własnych z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 – (Moduł 2, dotacja celowa z budżetu państwa) – otrzymano kwotę 517,8 tys. zł, wykorzystano 435,2 tys. zł (84%);
- dofinansowanie zadań własnych z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (Moduł 1b - środki z Funduszu Pracy) – otrzymano i wykorzystano kwotę 506,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 494)

²² Minister Klimatu (dawniej: Środowiska).

²³ Nr: 068/ZEW/B/1908 z dnia: 30 sierpnia 2019 r., 090/ZEW/B/1910 z dnia 31 października 2019 r., Nr: 098/ZEW/B/1911 z dnia 29 listopada 2019 r., 114/ZEW/B/1912 30 listopada 2019 r.

²⁴ działka 1016.7, obr. 225 Budziwój, ul. Miejska i Jana Pawła II.

²⁵ działka 1370/16, obr. 225 Budziwój, ul. Herbowa.

²⁶ działka 1124, obr. 225 Budziwój, ul. Herbowa.

²⁷ działka 458, obr. 225 Budziwój, ul. Lotosowa.

²⁸ Kontrole takie prowadzono przez Instytucję Wdrażającą w: 2018 r. i 2020 r. Kontrole te nie stwierdziły nieprawidłowości.

2.1. Planowanie

Urząd otrzymał od dyrektorów szkół, informacje i wnioski niezbędne dla ustalenia wysokości dotacji w okresach umożliwiającym terminowe przekazanie do Wojewody wniosku o udzielenie dotacji celowej.

Składane wnioski były weryfikowane przez Urząd pod względem formalnym oraz sprawdzano zgodność wersji papierowej informacji z danymi wprowadzonymi do aplikacji *Dotacja podręcznikowa (Vulcan)*, z której Urząd korzysta przy realizacji zadania.

W 2019 r. Miasto terminowo złożyło do Wojewody wnioski o udzielenie dotacji „na wyposażenie szkół w bezpłatne podręczniki, materiały edukacyjne i ćwiczeniowe” – w dniu 25 czerwca 2019 r. W dniu 13 września 2019 r. złożona została aktualizacja wniosku zmniejszająca kwotę dotacji.

(akta kontroli str. 495-947)

2.2. Wykorzystanie środków

Wojewoda terminowo (decyzja z dnia 8 lipca 2019 r.) udzielił dotacji dla Miasta w łącznej kwocie 1.473.244,60 zł. Po złożeniu aktualizacji wniosku (decyzja z dnia 7 października 2019 r.) udzielona dotacja uległa zmniejszeniu o kwotę 16.871,95 zł.

Decyzje Wojewody były zgodne ze złożonymi przez Miasto wnioskami.

Kwota dotacji została wyliczona zgodnie z przepisem art. 55 ust 5–9 ustawy *o finansowaniu zadań oświatowych*²⁹ (dalej „ufzo”).

Koszty obsługi zadania wynosiły 1% przekazanej kwoty dotacji tj. 14.419,50 zł.

Otrzymane środki z dotacji ujęte zostały we właściwym rozdziale klasyfikacji budżetowej – 80153 *Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych w którym należy klasyfikować dochody i wydatki związane z zapewnieniem prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych* w §2010 – 1.350.461,90 zł (pomniejszona o kwotę 553,58 zł – zgodnie z aktualizacją) oraz w §2110 – 122.782,70 zł (pomniejszona o kwotę 16.318,37 zł – zgodnie z aktualizacją).

Kwota 16.871,95 zł została zwrócona do PUW³⁰ w dniu 19 września 2019 r.

Miasto prowadziło wyodrębnioną ewidencję otrzymanych środków z dotacji oraz dokonywanych wydatków.

(akta kontroli str. 495-953; 958-959; 1060-1112; 1115-1132)

Miasto terminowo przekazało do szkół – dla których jest organem rejestrującym - środki dotacji na wyposażenie ich uczniów w bezpłatne podręczniki, materiały edukacyjne i ćwiczeniowe. Przekazanie środków nastąpiło w dniach 14 i 19 lipca 2019 r.

(akta kontroli str. 954-957)

W wyniku otrzymanych od dyrektorów szkół informacji i wniosków, o których mowa w art. 58 ust. 7 ufzo, Miasto dokonało aktualizacji wniosku o udzielenie dotacji złożonego do Wojewody, zmniejszając środki dotacji o kwotę 16.871,95 zł.

Ustalono, że szkoły samorządowe (jednostki Miasta) oraz szkoły dla których Miasto jest organem rejestrującym, terminowo (do 31 grudnia 2019 r.) dokonały rozliczenia otrzymanej dotacji i dokonały zwrotów niewykorzystanych środków.

(akta kontroli str. 720-900; 925-947; 960-1059; 1117-1120)

²⁹ Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych - Dz.U. z 2020, poz.17 t.j.

³⁰ Podkarpacki Urząd Wojewódzki

Miasto terminowo i zgodnie z przeznaczeniem wykorzystowało środki z otrzymanej dotacji w 2019 r. Szkoły dokonały rozliczenia wykorzystanych środków z dotacji do końca 2019 r. Wydatki poniesione zostały na cele określone we wnioskach.

(akta kontroli str. 495-719; 960-1112; 1117-1120)

Miasto rzetelnie i terminowo dokonało końcowego rozliczenia otrzymanej w 2019 r. dotacji. W dniu 24 stycznia dokonano zwrotu 43.223,78 zł niewykorzystanych środków (rozdział 80153: §2010 – 34.028,04 zł; §2110 – 9.195,74 zł). W dniu 29 stycznia 2020 r. przedłożono Wojewodzie rozliczenie wykorzystanych środków z dotacji.

(akta kontroli str. 1060-1114; 1121-1132)

Efektom otrzymanej w 2019 r. ww. dotacji celowej było zapewnienie – dla 16 295 uczniów (z 49 jednostek oświatowych) objętych obowiązkiem szkolnym – dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych.

Do Urzędu nie wpłynęły żadne informacje oraz skargi dotyczące nierzetelnej realizacji programu ani konieczności zakupu podręczników przez rodziców uczniów.

Miasto nie przeprowadzało kontroli bezpośrednio w jednostkach. Kontrola wykorzystania przekazywanych środków z dotacji obejmowała weryfikację składanych przez szkoły wniosków i rozliczeń.

(akta kontroli str. 1060-1112; 1117-1120)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa na sfinansowanie kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w 2019 r. przez Miasto.

Miasto terminowo złożyło wnioski do Wojewody o udzielenie dotacji. Składane przez szkoły wnioski i rozliczenia były rzetelnie weryfikowane przez Urząd. Terminowo dokonano przekazania środków dla szkół oraz dokonano rozliczenia otrzymanej w 2019 r. dotacji. Niewykorzystane środki zostały prawidłowo zwrócone.

OBSZAR

3. Dotacja celowa z budżetu państwa oraz środki z Funduszu Pracy dla gmin na dofinansowanie zadań własnych z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3

Opis stanu
faktycznego

3.1. Warunki otrzymania dofinansowania – zawarcie umowy i otrzymanie środków

Miasto przystąpiło w grudniu 2019 r. (wniosek z dnia 12 grudnia 2019 r.) do konkursów na realizację zadań w ramach Modułu 1b i Modułu 2 i terminowo dostarczyło do PUW oświadczenia o przyjęciu dotacji, zarówno dotyczące środków z budżetu państwa jak i z Funduszu Pracy (pisma z dnia 6 marca 2019 r. wpłynęły do PUW w dniu 7 marca 2019 r.).

Ustalono, że nie wystąpiły okoliczności wskazujące na wykluczenie Miasta z listy podmiotów zakwalifikowanych do uzyskania dofinansowania.

W dniu 26 czerwca 2019 r. Miasto zawarło umowę³¹ z Wojewodą w sprawie udzielenia dotacji w ramach Resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH+” – 2019 (Moduł 2). W dniu 19 lipca 2019 r. Miasto zawarło umowę³² z Wojewodą w sprawie udzielenia dotacji w ramach Resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH+” – 2019 (Moduł 1b). Ustalono, że umowy zawierały elementy określone w art. 62 ust. 6 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3³³, w tym m.in. opis zadania; wysokość dotacji; tryb płatności; termin wykorzystania dotacji nie dłuższy niż do dnia 31 grudnia 2019 r.; termin i sposób rozliczenia przyznanych dotacji; termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji, nie dłuższy niż do dnia 15 stycznia 2020 r.

Planowane całkowite koszty realizacji zadań z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 wynosiły łącznie 3.694,3 tys. zł, z tego w ramach Modułu 1b - 656,3 tys. zł oraz w ramach Modułu 2 – 3.028,1 tys. zł. Planowany udział środków z dotacji w realizacji tych zadań wynosił odpowiednio: – 525 tys. zł tj. 80% (przy planowanym udziale środków własnych 131,3 tys. zł tj. 20%); - 517,8 tys. zł tj. 17% (planowany udział środków własnych 2.520,3 tys. zł tj. 83%).

Faktyczne koszty realizacji zadań z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 wyniosły:

- Moduł 1b – 637 tys. zł, w tym udział środków z dotacji wyniósł 506,7 tys. zł tj. 79%;
- Moduł 2 – 2.955,5 tys. zł, udział środków z dotacji wyniósł 506,7 tys. zł tj. 15%.

(akta kontroli str. 1133-1161)

3.2. Wykorzystanie środków

Ustalono, że Wojewoda w ramach realizowanych zadań z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (moduł 1b i moduł 2), nie wymagał od Miasta wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy jako zabezpieczenia roszczenia budżetu państwa z tytułu niewykonania (lub niepełnego wykonania) zadania. Dotacja przeznaczona była na:

- moduł 1b – przebudowę i zakup wyposażenia 6 żłobków w celu utworzenia dodatkowych 30 miejsc dla dzieci w wieku do lat trzech (po pięć miejsc w każdym żłobku);
- moduł 2 - zapewnienie funkcjonowania utworzonych do dnia 31 stycznia 2019 r. w ramach Programu „MALUCH” łącznie 171 miejsc dla dzieci w wieku do lat trzech oraz 35 miejsc dla dzieci niepełnosprawnych.

Realizując zadania w ramach modułu 2, Wojewoda przekazywał środki z dotacji miesięcznie - zgodnie z harmonogramem, natomiast przekazywanie przyznanych środków w ramach modułu 1b odbywało się na podstawie przedłożonych przez Miasto wniosków o przekazanie dofinansowania (wraz z kopiami faktur, rachunków, protokołów odbioru robót).

Środki zostały przyznane we właściwym rozdziale klasyfikacji budżetowej 85505 *Tworzenie i funkcjonowanie żłobków* §2690 (moduł 1b) i §2030 (moduł 2).

Miasto prowadziło wyodrębniony rachunek bankowy dla modułu 1b i modułu 2, na który przekazywane były środki z dotacji. Prowadzona była także wyodrębniona

³¹ Umowa nr 3/M2/2019

³² Umowa nr 7/M1u/2019

³³ Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 - Dz.U. z 2020 r. poz. 326 t.j.

ewidencja księgowa, umożliwiającą identyfikację poszczególnych operacji związanych z realizacją umów.

Ustalono, że otrzymane przez Miasto środki z dotacji zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem do dnia 31 grudnia 2019 r. (wydatkowane w rozdziale 85505).

W ramach modułu 1b, wykonano zadania na łączną kwotę 637.992,02 zł (tj. 97% planowanych), z tego kwota dotacji wyniosła 506.742,02 zł (co stanowiło 79% kosztów realizacji zadania) i była niższa od planowanej o 18.257,98 zł (tj. o 3%). Z wymienionej kwoty środków dotacji, na zakupy inwestycyjne (cztery piece konwekcyjno-parowe) wydatkowano kwotę 99.678 zł i na wydatki bieżące (wyposażenie żłobków) 407.064,02 zł.

W trakcie kontroli dokonano oględzin w żłobkach, w których realizowane było zadanie i ustalono, że w żłobkach dokonano przebudowy pomieszczeń, uzyskując dodatkowe powierzchnie przeznaczone dla dzieci. We wszystkich żłobkach dokonano zakupów wyposażenia kuchni (m.in. piece konwekcyjno-parowe, miksery), urządzeń do pielęgnacji ogrodów i placów zabaw przy żłobkach. Zakupiono klimatyzatory i oczyszczacze powietrza, wyposażenia sypialni i bawialni dla dzieci. Wymienione roboty oraz zakupy były zgodne z zapisami zawartymi w umowie nr 7/Mlu/2019 zawartej przez Miasto z Wojewodą, oraz ze sprawozdaniem z realizacji zadania przedłożonym Wojewodzie.

Realizując zadania w ramach modułu 2, poniesiono wydatki na łączną kwotę 2.955.488 zł (tj. 97% planowanych), z tego kwota wydatków ze środków dotacji wyniosła 435.200 zł (co stanowiło 15% kosztów realizacji zadania) i była niższa od otrzymanej o 82.600 zł (tj. o 16%). Ze środków z dotacji poniesiono wydatki bieżące (m.in. wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń, zakupy środków spożywczych). Przyczyną niewykorzystania przyznanych środków było „nieobsadzenie” wszystkich miejsc dla dzieci niepełnosprawnych w poszczególnych miesiącach 2019 r., na które przyznana była dotacja (łącznie 35 miejsc). Ustalono, że Miasto dokonywało comiesięcznych rozliczeń w zakresie „obsadzenia” tych miejsc i niewykorzystane środki przyznane na ich utrzymanie były zwracane do PUW – łącznie 82.600 zł.

W 2019 r. nie wystąpiły przypadki skrócenia okresu funkcjonowania instytucji lub miejsc opieki dofinansowanych z dotacji.

Miasto terminowo – w dniu 27 stycznia 2020 r., przekazało do Wojewody sprawozdania z wykorzystania dotacji z budżetu państwa oraz środków z Funduszu Pracy na realizację zadań z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (Moduł 1b i Moduł 2).

(akta kontroli str. 1142-1257)

Jak poinformowała Pani Dyrektor Miejskiego Zespołu Żłobków w Rzeszowie, w zakresie efektów uzyskanych w wyniku realizacji zadań z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 - „zostało utworzonych 30 dodatkowych miejsc dla dzieci w wieku do lat trzech oraz zapewniono funkcjonowanie 171 miejsc opieki dla dzieci w wieku do lat 3 oraz 35 miejsc dla dzieci niepełnosprawnych”.

Miasto sprawowało nadzór nad żłobkami, w 2019 r. przeprowadzono sześć kontroli w niepublicznych żłobkach na terenie Miast, z czego w jednym przypadku, w wyniku przeprowadzonej kontroli żłobek został wykreślony z rejestru i skierowano sprawę do prokuratury.

(akta kontroli str. 1173-1210; 1216-1242; 1258)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie w 2019 r. przez Miasto dotacji celowej z budżetu państwa oraz środków z Funduszu Pracy na dofinansowanie zadań własnych z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

Miasto prawidłowo wydatkowało środki z dotacji zgodnie z postanowieniami zawartymi w umowach o ich udzieleniu. Terminowo i rzetelnie opracowane zostało sprawozdanie z wykorzystania dotacji, a niewykorzystane środki zostały zwrócone zgodnie z zasadami, określonymi w umowie dotacji. Efektem wydatkowania wymienionych środków z dotacji było, między innymi, uzyskanie dodatkowych 30 miejsc dla dzieci w wieku do lat trzech oraz wyposażenie żłobków w niezbędny sprzęt, zapewniający funkcjonowanie 171 miejsc opieki oraz 35 miejsc dla dzieci niepełnosprawnych.

V. Uwagi i wnioski

W związku z brakiem stwierdzenia nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Rzeszów, 27 marca 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Jacek Wolan
Główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Wiesław Motyka

/-/

/-/

Mariusz Twardowski
Główny specjalista kontroli państwowej

/-/